

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Quantus noster hostis sit corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Qui corpus sepulchrum vocant, honestiore nomine id afficiunt. Fuere qui tartarum & inferos illud appellarent. Caelius Rhodiginus: Corpus, inquit, esse velut tartarum scripsit, in quo fluxiones infestent, & perflatus tumultuantur non absque aestuosis arboribus, sit, plane mortuorum conceptaculum ac verus sepulchrum. Adiciunt & illud auctores sanctissimi, multorum animas corpore tanquam mylone quodam, hoc est, pistino esse obvolutas oculis, &que. Et primi illi Theologi nil aliud inferos putarunt quam ipsa corpora, quibus inclusi animi, per omnium incommodorum, aggritudinum, dolorum species rapiantur. Auctor hujus sententiae Macrobius: Antequam, inquit, studium philosophiae ad tantum vigoris adoleveret, qui per diversas gentes auctores in constituendis sacris caeremoniarum fuerunt, aliud esse inferos negaverunt, quam ipsa corpora, quibus inclusa anima, carcerem fedum tenebris, horridum sordibus & cruore patiuntur. Hoc anime sepulchrum, hoc Ditis concava, hoc inferos vocaverunt. Oblivioni suum, errorem dicebant anime obliviscentis divinae originis maiestatem: Phlegem hontem, ardorem irarum & incendia cupiditatum: Acherontem, humane varietatis dolorem & aggritudinem animi fluctuantis: Cocytum, quidquid homines in luctum lacrymarum compellit: Stygem, quidquid inter se humanos animos in gurgite mergit odiorum.

§. II.

Neque verò hi adeo aberrarunt à vero, cum corpus hoc quàm mortale, & mille tam vitiorum illecebris, quàm incommodorum supplicis obnoxium, animi carcerem & inferos nominant: quod & Hebraeo Sapientiam animam aggravanem vocatur. Hoc corpus, quod nos parlatum aut paradysum censemus, pro carcere habuit sapientissimus platonem, nam velut carcerem hunc exsolus in vinculis exclamavit: Educ de custodia animam meam. Num carcerem in quo Samson molebat, isto fuisse molestior putas? aut Josephi lacum, aut Hieremias foveam, aut Danielis inter leones specum, aut Petri geminis catenis victi militarem custodiam? non arbitror.

Cur igitur sepulchro, carceri, pistino, tartaro, inferis tam pretiosum cultum, tam delicatum pastum in nostram perniciem impendimus? Hoc sciamus, à nullo nostrorum hostium tam nobis cavendum esse, quàm à nostro corpore. Vis plura & speciosiora corporis elogia? Caelius, quem ante nominavi, sua corpori pigmenta conquirit: Imprimis verò, inquit, quam circumfers vestem, exuere oportet (corpus designat) indumentum infestis, pravitatis fundamentum, corruptionis vinculum, velamen opacum, rivam mortem, sensum cadaver, sepulchrum circumvolutum, domesticum denique furem, qui dum blanditur, odit, dum odit, invidet; umbraculum inimicum, ad seipsum operans deorsum, ne forte conspicias veritatis decorem, & ejus odoris pravitatem. Hoc est, corpus suà laude ornare. Et tamen domesticum hunc furem tam operose nos & vestimus, & alimus, ut, si forte parciore sit aut lentior furando, nostris subsidis crescat in majorem audaciam. Hoc non est aliud quàm furi suam rapiendi licentiam non tam laudare quàm imperare, quin & modum docere quo pessimas artes facit liberius.

CAPUT III.

Quantus noster hostis sit CORPVS.

Non tantum rem nobis & excellentià nostrā indignam facimus, cum corpori servimus, sed etiam perniciosa. Nostine, Gerarde, ingenium crocodili? Audi obsecro. Penes mulierem Egyptiam crocodili catulus educabatur: hanc Egyptii beatam putabant, quod scilicet Deum nutret, ideoque & mulierem & alumnū demulcebant. Mulieri huic erat filius cum crocodilo educatus & ludens: Deus verò ille cū erat, dum infirmis adhuc erat viribus, at aucto corpore in-

genium detexit, puerumque illum occidit, atque hic finis fuit amicitiae illius infide, has scilicet gratias altrici suae retulit perfida bestia, quae, antequam puerum sorberet, lacrymas profudit sceleris futuri testes. Quid nos aliud curamus & educimus nisi crocodilum, si corpus tantum curamus: superpetas ferimus hosti, & cum postea pugnandum est, vincimur à subsidio nostro. Nec potest esse miserabilior clades quàm propriis armis confici. Verè nullus major hostis hominis est, quàm CORPVS, cum illud amicum habemus & amicè tractamus: blanditur nobis, dum nos illi blandimur, & quantò nos magis candidè & fideliter, tantò magis subdolè illud atque perfidè, crocodilo animalium nocentissimo simillimum. Imò, quod pejus, non suis tantum, sed & alienis pugnat viribus, ut jam ostendam.

§. I.

Rem mihi dixisse visus est, qui CORPVS, diaboli val- lum & propugnaculum dixit, è quo ille in nos propugnaculum. gnat opportunitate maximā. Undequaque patemus hosti, ad omnem incursum, ad omnem ictum, & ne frustra sudet hostilis calliditas, corpus nostrum operam suam adjungit, & nos vinci, gratiam interpretatur.

Semiramis olim regii vernae apud Babylonios ancilla fuit: captus illius formā rex Ninus, adeo eam deamavit, ut illa tandem temerè quidvis auderet petere, ille negare non auderet. In hanc occasionem prona, velut leve quid postulans, unicum sibi diem à rege indulgeri petiit, quo sceptri & solii jus penes se esset. Facile rex annuit in preces, ut videri poterant, tam modestè. Itaque poscenti concessit, in solio suo jus diceret, ejusque iussis omnes parerent. Haec, potestatis quidem avida, primò tamen leviora imperat fieri: sunt. Dein seria magis mandat perfici: perficiuntur. Tandem regem comprehendi jubet: comprehenditur. Vinciri, vincitur. Interfici, interficitur. Sic ancilla ex diurno diuturnum principatum adepta est. Aequè improbā vafritie corpus sceptrum eripit malè conniventi rationi. Initium à blandimentis sumitur, his fraude succedunt, inde vis & Manliana imperia. Nec facile est corpus ab assuetis deducere, malè servit hoc mancipium, postquam dominari assueverit. Quidquid ei vel semel per indulgentiam concessum est, hoc ut debitum exigit. Subinde morbos simulat aut invaletudinem, ut abstinentiae legibus fraudem faciat: jam pisces recusat, & stomachum caussatur, jam inedia non fert strictioris jejunii, jam has jamque illas vestes exigit, & ut deliciis ac pompae honestum titulum praeferat, id ad status sui decentiam spectare pretendit. Hoc agit CORPVS ut imperet, & rationem, quam tollere non potest, ad turpissimos assensus emolliat.

Jobus de homine corpori nimium indulgente discessit: Dulcedo illius vermes, inquit, non sit in recordatione, sed conseratur quasi lignum instructuosum. In qua verba Gregorius: Potest, inquit, apertius vermis nomine caro designari, unde, homo putredo, & filius hominis vermis dicitur: Sanè, quisquis putidas corporis voluptates anhelat, quid nisi vermes amat? corpus agnatione proximè vermibus junctum esse, sepulchra fatentur sincerā veritate. Ita dulcedo illius vermes. Hinc faedo Cupidini vincendo plurimum facit, ut hoc quod vivum quis diligit, quale sit mortuum expendat. Fecit hoc Anachoreta, uti Hugo memorat, qui ad abolendam memoriam mulieris, quam daemon illius animo identidem representarat, tumulum jam sepultae & tabescentis clam relexerat, & ablatam inde cadaveris partem toties naribus opposuit, quoties animum titillaret libido: & en, ajebat ipse sibi, dulcedo tua vermes. Ita praesigni victoria seipsum triumphavit. Verè, omnium luxuriae deditorum dulcedo vermes, hoc est, corpus, brevè obijciendum vermibus pabulum. Et quia homines impuri ac libidinum suarum ser-

vi, talem amant dulcedinem, & in ea felicitatis suae summam collocant, non erunt in recordatione apud Deum, ut ab eo premium beatitudinis accipiant, sed conterentur velut lignum infructuosum, in flammis stygias deiciendum.

§. II.

EVropa regis Agenoris filia, ut in fabulis est, ad litus Tyrii maris in prato nitidissimum taurum conspiciat, quamvis primò contingere metueret, tamen ubi mitem & adblandientem nec minarum quidquam habentem vidit, dempto metu adire, tangere, manu demulcere sustinuit, herbas etiam & flores in pabulum popexit. Taurus variè alludens, & nunc blandus stare, nunc in genua procumbere; modò collum & palearia manu palpanda praeberet, modò cornua ferro impedienda offerre, jam etiam niveum tergum subicere, & velut ad sessionem invitare. Tam humanam pecudem experta virgo regia, ausa est etiam, nescia quem premeret, tergo confidere. Hic taurus sensum atque fallaciter à sicco littore abducere, & in primis undis falsa vestigia ponere, inde subito impetu per medium aequor cum insidente sibi prædâ natâre. Misella litus relictum frustra respicere, & serò nimis sui lusum audaciam damnare. Verissima hæc effigies est hominis, carnis blanditiis jam capti. Plato (uti Augustinus Calvus refert) Europam regis filiam, animam Dei sponfam interpretatur. Nam, sicut regia illa virgo, etiam patriam hominibus oculis respectaret, tamen à tauro, cui nimium blandita fuerat, à patriâ abducebatur: eodem prorsus modo anima æterni Regis filia, maximo salutis periculo, per medios hujus vitæ vortices, per procellosum hoc mare, ab indomito tauro, à suomet corpore in vitiorum præcipitia abripitur; & licet illa cælum, suam patriam, licet illa Deum, conditorem & parentem suum sapius respiciat, tamen à furente hac bestia longè à patre abducitur. Sed sibi culpam illa imputet: cur tam facilis & blanda fuit in hoc pecus, cur se illi permisit, cur sic illius mansuetudini fidem habuit? Sic agit corpus, ubi suis nequitiis vires acquirit, sic abducit vitam animam, sic ingemiscens abripit per voluptatum fluctus, in lacrymabile exitium.

1. Cor. c. 15. Caro & sanguis regnum Dei non possidebunt. Nam, qui in carne sunt, Deo placere non possunt. Huic ergo fallacissimo tauro, ò regis filia, ne fide, ne blandire, ne illum poppyfimis demulce, ne sagina, aut tuum in te hostem incitas beneficiis nusquam pejus collocatis.

§. III.

ELisabetha, sanctissima illa Lusitanæ regina, quid non fecit tulitque (jam supra demonstratum est) ut hujus tauri impetum frangeret, furorem frenaret, rabiem coërceret, ut denique hanc bestiam immanitate teterrimam perdomaret. Neque verò aliud quàm hoc ipsum se fecisse divinus Paulus tam animosè proclamat: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo.* Hic ei cultus, hæc illi beneficia debentur, his obsequiis cicuratur in melioris disciplinæ cautionem. Eadem enim corpori conveniunt quæ mancipio, quæ asino, flagellum, onus, severa castigatio. Nam, *debitor es sumus non carni, ut secundam carnem vivamus.* Et certe, qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis suis: quoniam qui feminat in carne sua, de carne & metet corruptionem. Ideo vel millies nobis ingerendum monitum illud saluberrimum: *Si secundam carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.* Nemo à vitis liber est qui corpori servit. Nam ut alios dominos, quos nimis pro illo sollicitudo invenit, transcas, ipsius corporis dominium quàm morosum & delictum est? GERAR. Ergo negligendum est corpus, inò & injuriis afficiendum? At tu, Polychroni, dictum te promiseras, quâ ratione colendum sit corpus, non quâ vexandum aut affligendum. POT. Ergo tibi, mi Gerarde, agricola

A ille non censetur agrum colere, qui cum aratro profciderit, qui steriles herbas evulserit, qui effectum solum mille vulneribus sauciarit? Nunquid non hoc colere est terram, ferro eam subigere? hæc cultura debetur agro, aliis alia, cuique sua. Certe vix quidquam est in orbe, quod non silvescat, si absit cultura. Sterilescit ager nili in exercendo illo assidue manus defatigentur: fordescit domus, nisi eam à foridibus cura pervigil defendat: obsolefcit vestis, & turpes nævos contrahit, si illam aquæ non lavent, non purgent setæ. Desit cultura, plantæ non surgent, flores non erumpent, arbores in directum non crescent, ægetes non emergent, pascua non virecent, lapidescent & silvescent omnia. Adsit cultura, plantæ stabunt, flores pullulabunt, arbores triumphabunt, respondébunt menses, ridebunt campi, virebunt & gaudebunt omnia. Tanti est in plerisque omnibus cultura. Atqui si ista humanam & operosam manum postulent, à quâ colantur, homo ipse sine cultu erit? Primus est qui coli debeat, & ante alia omnia. At cum homo corpore confiet & animo, corpus autem animum degrevet, impediât, mille damnis afficiat, tu nihilominus illud præ animo & suavi quidem ac benignâ humanitate colendum censetis? Hic me fines non elinguem esse, & liberè profari quæ ad natam quæstionem erunt, non omitam dicere quæ dedecet corpus, dum ea, quæ decent dixerò. Ostendam hoc ipso coli corpus optimè, si non nimium colatur.

CAPUT IV.

Quantus labor impendatur à nobis corpori, hostium nostrorum maximo.

Herus fuit, qui duos in suo famularu servos numerabat, planè dispares: æthiops alter, noctis colorem emulabatur corpore; genere obscurus, doctrina rudis, artificii omnis indoctus; contumax etiam, vecors, ignavus, & qui non semel de domini nece cogitabat, jamque aliquoties impactâ sic graviter sauciabat. Alter verò prosapia nobilissimus, scientiarum amantissimus, elegantissimus formâ; natus ad omnia magna, & qui heri sui salutem curabat ut suam. Et hic quidem ab heri extremè neglectus, non nisi laceris panniculis, & vix quidem tegebatur: cum alter ille sædus æthiops ab heri plurimum amatus non nisi pinguibus & pretiosis tunicis superbiret, & jussu heri in formosum illum juvenem exereret iniquum imperium. Subolet tibi credo, quid velim, Gerarde. Duæ sunt homini partes tanquam servientes, Animus & Corpus, ille è cælo, hoc è cæno, & tamen cænum istud se supra cælum suum erigit, mancipium ingenuo, corpus animo præfertur. Ah, contra oportet, & grandis injuria est animi nobilitatem sic abjicere, vilitatem corporis sic attollere. Ornatus est corpus, quò minus ornatur, & tunc est longè cultius, quò magis præ illo colitur animus. GERAR. Atqui ego hic putem, centones & mendiculorum tegetes, depexas & pertulas tunicellas, crines incompitos & sine lege errantes, vultum fame corrugatum, exercitatum labore, pulvere & sudore madidum; illuviem, pedores aliâque similem sorditudinem inter ea verè numerari quæ corpus dedeant. POT. O bone, quàm facis, quod ego læpe, & erras! ista sint dedecora humani corporis, quæ quandoque etiam inter ornamenta illius numeranda? Ergo, tu idem ille purpuram auro crepantem, capillos surgentes & scitè contortos, vultum longâ saginâ nitidum, stribus & ceruisâ perunctum, ad viteum oraculum sæpius examinatum, vestes concinnas & ad omnem ostentationem factas: hæc, inquam, affirmas corporis esse decora? O quàm rem tetigisses, si contrarium dixisses. GERAR. Atqui, hic omnium sensus est, qui mecum. POT. Atqui ego velim seriò sciant omnes, nihil magnum aut

Lib. 59.

Anima à suomet corpore in vitiorum præcipitia abripitur.

1. Cor. c. 15. vers. 50.
Rom. cap. 8. vers. 8.

1. Cor. c. 9. vers. 27.

Rom. cap. 8. vers. 12.
Gal. cap. 5. vers. 24.
cap. 6. v. 8.

Rom. cap. 8. vers. 13.
Nullus est liber à vitis qui corpori servit.

Deus
et
Ani
& Corp